

P. Fuzier

Over Gideon en Barak

‘En wat zal ik nog meer zeggen? Want de tijd ontbreekt mij om te vertellen over Gideon, Barak, Simson, Jefta, David en Samuel en de profeten’.

Hebreeën 11:32

Waarom valt de vijand zo vaak en hard het volk van God aan? Waarom laat God dit toe? De geschiedenis in Richteren, deze tweede brief aan Timotheüs van het Oude Testament, geeft het antwoord op deze vragen: Omdat *‘de kinderen Israëls voort voeren te doen, dat kwaad was in de ogen des HEEREN’* kwam de Heer zelf tussenbeide om ze over te leveren in de handen van Jabin, de koning van Kanaän, of ook in de handen van de Midianieten. (Richt.4:1,2; Richt.6:1)

De vijand woedde omdat de Heer, zijn volk voor een ogenblik aan hem overlevert. De liefde van God voor Israël brengt Hem er toe een bestuurlijk oordeel over Israël uit te oefenen. Ongetwijfeld had God Zijn volk veel liever gezegend en het in vrede gelaten, maar de hernieuwde ontrouw van de Israëlieten dwongen Hem de vijand te laten handelen. Midian en de koning van Kanaän.

Onze herhaalde gebreken die wij toelaten en niet oordelen brengen Hem er toe, die ondanks alles ons altijd liefheeft, de vijand toe te laten te handelen en ons met zijn vreselijke aanvallen aan te tasten. Vaak stappen wij zo gemakkelijk over onze gebreken heen. Wij menen vaak ons te kunnen verontschuldigen door te kijken naar het voorbeeld van andere kinderen van God, die nog meer kwaad doen dan wij. Wij denken dan dat hun veronderstelde schuld in staat is onze onschuld te bewijzen of minstens onze manier van doen te rechtvaardigen. Ten slotte wennen we aan zoveel tekortkomingen dat een zekere verharding over ons komt en wij gaan denken dat, omdat de dingen zo een tijd lang goed gaan, zij altijd op dezelfde manier zullen doorgaan. Maar God die ons liefheeft kan dat niet

toestaan. Zeker, Hij gebruikt genade, geduld met ons en laat ons herhaaldelijk waarschuwen. Roept ons elke keer weer terug en berispt ons iedere keer als het nodig is. Maar als we ongevoelig blijven en volharden in de halsstarrigheid van onze boze harten, dan is Hij gedwongen in Zijn bestuur te handelen met ons. En Zijn volk wordt dan aan de vijand overgeleverd!

Dat we dan het waarom van deze aanvallen van de vijand begrijpen in plaats van te blijven stilstaan bij de bijkomstige omstandigheden! Dit kan ons er toe brengen op de allereerste plaats ons voor God te oordelen en alles wat in ons persoonlijk leven en in het leven van de gemeente niet is naar Zijn wil en tot Zijn eer. Daar wil God ons brengen en dat is het echte doel van de tucht, die Hij zendt. Als de vijand zich laat zien, of dat nu is met al zijn macht, of met listen en valstrikken, dan moeten wij strijden. Bidden, zeker – en in Richteren lezen we dikwijls dat de Israëlieten ‘tot de Heer riepen’ – maar ook strijden, dat leert Richteren ons ook. En die strijd is daarom moeilijker, omdat onze geduchte vijand van te voren gewerkt heeft, om het voor ons zo noodzakelijke voedsel en de benodigde wapens voor de strijd, weg te halen. Hoe kunnen we dan Efeze 6:10-11 verwerklijken. *‘Overigens, sterkt u in de Heer en in de kracht van zijn sterkte. Doet de hele wapenrusting van God aan, om te kunnen standhouden tegen de listen van de duivel.’*

Barak

De Midianieten verwoesten de opbrengst van het land en lieten geen leeftocht in Israël over. Schild noch speer werd gezien onder veertig duizend in Israël in de dagen van Jabin. Geen verdedigings- of aanvalswapens waren er. (Richt.6:3-6; 5:8) Dan begrijpen we, dat als we moeten strijden, tot zo weinig in staat zijn. Wij hebben de wapenrusting van God niet aan. Aan de andere kant – en dat is er het gevolg van – kiezen we, in meer of mindere mate, door de ons kenmerkende zwakte, de vrede boven de strijd. Zelfs als we daarvoor ernstige concessies moeten doen.

Heber de Keniet is daarvan een voorbeeld. In plaats van de tegenstander te bestrijden, sluit hij vrede met hem. Hij had zich afgescheiden van zijn eigen stam en had vrede gesloten met Jabin, de vijand van het volk. (Richt.4:11, 17) Maar laten we hier de trouw van Jaël zijn vrouw opmerken. Ondanks de schuldige

zwakheid van haar man, aarzelde ze niet om het hoofd van het vijandelijke leger te doden in haar tent.¹

De vijand kan ons allerlei gedachten in fluisteren. Bijvoorbeeld:

- Doe toch wat concessies, kom ons wat tegemoet;
- Haal je geen moeilijkheden op de hals;
- De zaak waar je voor vecht is al die moeite niet waard;
- Het is toch verstandiger om wat toe te geven, dan je in een strijd te wikkelen, waarvan de gevolgen van te voren niet zijn te overzien;
- Is deze strijd niet een strijd tussen broeders?
- Is het niet beter om God te laten handelen op Zijn tijd, terwijl we geduldig wachten en veel bidden of Hij ons wil bevrijden?

Ogenschijnlijk is lijkt dit allemaal heel goed. Maar juist dat gedrag maakt het veld vrij voor de vijand, die op zijn gemak zijn afbraak en slopend werk voort kan zetten.

Bij Barak hebben wij een voorbeeld van dit gebrek aan moed. Het leidt er toe om de strijd te ontwijken. Al de genade van God en de beslistheid van Debora is nodig geweest om hem er eindelijk toe te brengen, tienduizend man van Zebulon en Naftali te verzamelen en zich naar het slagveld te begeven. Daar wordt hij de toeschouwer van de overwinning die door de Heer is behaald, die Sisera in zijn hand heeft overgegeven (Richt.4:8-16). Het voorbeeld wordt nog schrijnender bij Ruben, Gilead, Dan Aser, die veel voorwendsels hadden net zoals de inwoners van Meroz, om zich ver van de strijd te houden. Gideon daarentegen zal, ondanks zijn erkende en beleden zwakheid, naar de strijd gaan, nadat hij daarvoor is gevormd en voorbereid.

Als we het verhaal in Richteren gelezen hebben, zouden wij Barak zeker niet onder de strijders van het geloof gerekend hebben, in Hebrëen 11, als wij dat hoofdstuk hadden moeten schrijven. Maar de Heer die niet blijft staan bij de uiterlijke schijn heeft in Baraks hart de werkelijkheid gezien van een waarachtig geloof. Wat een aanmoediging voor ons. Wij kunnen het gebrek aan kracht van een Barak laten zien, God zal daar door heen zien, als er echt dat weinige geloof is

¹ Een beeld van wat een vrouw, standvastig in haar godsvrucht, kan doen in haar eigen huis, ondanks de openlijke afval van haar man.

dat ons leidt, ondanks alles, om voor Zijn eer te strijden. Ongetwijfeld, zoals we gezegd hebben, ondanks de aarzeling van een krachteloze Barak, wordt de overwinning behaald. Inderdaad, de Heer behaalt die, Hij altijd en Hij alleen kan die behalen. *‘En de HEERE versloeg Sisera, met al [zijn] wagenen, en het ganse heirleger, door de scherpte des zwaards, voor het aangezicht van Barak’* (Richt.4:15). ² Maar van welke instrumenten bedient Hij zich? Van een Barak, Debora en van een Jaël. Dat spreekt ons wel van de zwakte van het volk in die dagen van verval.

Richteren 4 geeft ons maar weinig bijzonderheden van de strijd. Wij lezen er meer van in Richteren 5. In haar lofzang – een lofzang waar Barak zich aansluit – roemt Debora de bevrijding. Het kenmerkt een tijdelijke opwekking van het volk. Zij wekt de Israëlieten op om de Heer te prijzen en dat op de eerste plaats omdat ‘Nu de leiders in Israël de leiding hebben genomen, nu het volk zich vrijwillig gegeven heeft, loof de HEERE!’ (Richt. 5:2). ³ Ondanks het verval, de zwakheid van het volk en het gebrek aan kracht tot de strijd, heeft God toch gewerkt in enkele hoofden die naar voren zijn gekomen en in het algemeen, in het gehele volk waarvan hier alleen maar wordt gezegd: ‘het heeft zich vrijwillig aangeboden.’ Als dat zo is, is dat wel een oorzaak van dank aan God. Zij, aan wie God onder Zijn volk een bijzondere verantwoordelijkheid heeft toevertrouwd, worden geroepen zich naar voren te begeven op de dag van de strijd. We begrijpen dat er enige aarzeling is om dat te doen. We zeggen graag, dat we er niet bekwaam voor zijn, dat anderen dat veel beter kunnen, enz. Want in elke strijd vallen er klappen. Ieder van hen, die het volk vormen, moet zijn eigen verantwoordelijkheid begrijpen en zich vrijwillig aanbieden. Niemand kan zeggen: deze strijd is mijn zaak, ik heb er geen deel aan. Velen zijn blij als de strijd afgelopen is, om in vrede de vruchten te genieten van de overwinning. (Richt.5:10) Maar enkelen hebben gestreden, terwijl heel Israël tot de strijd geroepen was. Niet het hele volk strijdt maar

² Vergelijk met 6:16; 7:7, 22

³ De NBG geeft hier: ‘Omdat men zijn lokken los liet hangen in Israël, omdat het volk vrijwillig zich aanbood, prijst de Here!’ De Staten vertaling zegt: ‘Looft den HEERE, van het wreken der wraken in Israël, van dat het volk zich gewillig heeft aangeboden.’ Terwijl de Engelse Darby vertaling (de broeder gebruikt de Franse versie hiervan waarschijnlijk) zegt: ‘For that leaders led in Israël, For that people willingly offered themselves’ Dat verklaart de gedachtegang van onze broeder.

slechts een overblijfsel. ⁴ Maar deze zijn wel de uitdrukking van Israël in zijn geheel: 'Het volk van de HEERE daalde naar mij af met de helden' ⁵ (Richt. 5:13).

Een heel kostbare aanmoediging voor de getrouwe is dat: God kent hen, die geschikt zijn om te strijden en Hij kent hen, die graag achter blijven. Efraïm, Benjamin, Zebulon en Issaschar met hun vorsten zijn niet teruggeweken. Zonder aarzeling hebben zij zich aangeboden om de strijd des Heren te voeren (14, 15). Helaas is hun voorbeeld niet gevolgd door Ruben, Gilead, Dan of Aser, evenmin als de inwoners van Meroz!

Bij Ruben waren de overleggingen veel en groot onderzoekingen van het hart. Wie zal alle overleggingen en harte onderzoeken kennen, die zoveel gelovigen hebben tegengehouden? Ze waren geroepen tot de strijd van God. De strijd voor de waarheid. De strijd voor het geloof, eenmaal aan de heiligen overgeleverd (Jud. :13). De gevoelens van genegenheid, die men heeft voor een oudere of voor een broeder in Christus hebben dikwijls de voorrang boven alle andere overwegingen en zo blijft men achter op de dag van de strijd. In Hebreeën 11 wordt ons ook het voorbeeld van Abraham gegeven, niet onder de strijders in het geloof van vers 32, maar onder hen, die volharding, vertrouwen, gehoorzaamheid van het geloof hebben geopenbaard. Toen het er om ging om God te gehoorzamen heeft Abraham alle gevoelens van zijn hart laten zwijgen, terwijl God hem toch veel vroeg (Hebr. 11:17-19). Hij moest zijn zoon, zijn enige, die hij liefhad, Izaäk, ten brandoffer offeren. En in zijn hart is hij tot aan het brandoffer geweest. God wist, dat Abraham, als Hij de arm van Abraham niet tegengehouden had op Moria, doorgedaan zou zijn.

Bij Ruben vinden we heel iets anders! In plaats van in de strijd te gaan, is hij tussen de stallingen gebleven, om te luisteren naar het geblaat der kudden. Hij wenste te genieten van de materiële voorspoed. Van de zegeningen door God gegeven en dat vormde voor Ruben een verhindering op de dag van de strijd. Helaas heeft Ruben meer navolgers dan Abraham. Ze worden gekenmerkt door een gebrek aan moed en die, in plaats van zich bereid te verklaren om te gehoorzamen, klaar om te strijden, als de belangen van Christus op het spel staan, zich afzijdig houden na lange overleggingen en onderzoekingen van het hart.

⁴ Darby: 'The come down, thou, the remnant of nobles, [as his] people;' Ook in dit vers is er een verschil in de vertaling.

⁵ Darby: 'Jehovah! Come down with me in the midst of the mighty ones.' Darby geeft hierbij in de voetnoot: Or 'against the mighty.' Terwijl de SV zegt: de HEERE doet mij heersen over de geweldigen

Overleggingen en onderzoeken waarvan nergens sprake is in Genesis 12:3, 9 en 10.

Gilead is evenmin geneigd om te strijden. Geslachtskundig stamt Gilead af van Manasse. ⁶ Het land Gilead werd verdeeld onder Ruben, Gad en de halve stam van Manasse. Wij weten dat Ruben, Gad en de halve stam Manasse over de Jordaan bleven in plaats van bezit te nemen van het land Kanaan. Dit maakt Richteren 5:17 begrijpelijk. *'Gilead bleef aan de overzijde van de Jordaan.'* Dat is een beeld van die christenen, die niet praktisch hun hemelse positie kennen. Ze zijn tevreden met een aards christendom en zijn daarom helemaal niet van plan deel te nemen aan de strijd, die men toch moet leveren, als men zich verplicht voelt een getuigenis voor Christus te handhaven. Een trouw getuigenis. Eigenlijk weten zij niet eens, wat dit getuigenis is, hoe zou het dan enige waarde in hun ogen hebben? Want men is niet voorbereid om te strijden en te overwinnen voor iets, waar men geen prijs op stelt.

'En Dan, waarom verbleef hij bij de schepen? Aser bleef zitten aan de kust van de zee en bleef bij zijn havens.' (vs. 17). Hoeveel christenen worden niet in beslag genomen door hun zaken op een manier dat ze helemaal toegewijd zijn aan dingen die verdwijnen! Zij hebben teveel bezigheden en hebben heus geen tijd om aan de strijd te denken voor Christus en Zijn getuigenis. Nog minder om er deel aan te nemen. Heeft dat zelfs voor hen wel enig belang?

Terwijl Ruben, Gilead, Dan en Aser zo te kort schieten, zijn er anderen die, God zij geprezen, een ware toewijding openbaren voor de belangen en de heerlijkheid van Christus. *'Zebulon is een volk dat zijn leven heeft versmaad tot de dood toe, Naftali evenzo, op de hooggelegen velden.'* (vs. 18). ⁷ Wat een beloning zullen zij krijgen, die getrouwen, die ondanks smaad en lijden, ondanks zoveel tekortkomingen rondom zich, het offer van hun leven hebben gewaagd. Van hen kan ook gezegd worden: *'zij hebben hun leven niet liefgehad tot de dood toe.'* (Openb. 12:11)

Deze strijders beroemen zich niet behaalde overwinningen. Zij weten wel, net zoals David het later zal zeggen, dat de strijd des Heren is. (1 Sam. 17:47) *'Vanuit de hemel streden zij, vanuit hun banen streden de sterren tegen Sisera'* (vs. 20). ⁸

⁶ 1 Kron. 5:14 noemt dan ook een Gilead onder de Gadieten.

⁷ Vergelijk met Richt.4:10

⁸ Vergelijk met 4:6,7; 14-16

Zij verwerklijken in de strijd hun grote zwakheid en rekenen op Hem die almachtig is en Zijn kracht wil openbaren in de zwakke instrumenten, die het Hem behaagt te gebruiken.

Nu komt er een vervloeking die uitgesproken wordt over Meroz en zijn bewoners (vs. 23). Waarom worden zij vervloekt? Omdat zij niet naar de strijd zijn gekomen, zich niet gevoegd hebben bij hen, die geweldigen (vs. 13) worden genoemd, omdat hun kracht in God alleen is. De uitdrukking die hier gebruikt wordt is zeer merkwaardig. De bewoners van Meroz zijn niet gekomen tot de hulp des Heren met de helden. De te leveren strijd is voor de Heer en niet voor de een of andere mens of voor een of andere groep mensen. De Heer en Zijn getuigenis is in gevaar en men moet tot Zijn hulp komen.

Als het aan de ene kant waar is, dat de strijd des Heren is, dat Hij alleen de overwinning kan geven; wil Hij aan de andere kant een beroep doen op de Zijnen. Zodat zij komen strijden en in zekere zin, 'Hem te hulp komen' in het gevaar, dat aanwezig is. Wat een belang en wat een waarde geeft dat aan de te leveren strijd! Wie zou weigeren te komen tot de hulp van de Heer, tot de hulp des Heren.

Gideon

In de hoofdstukken van Richteren is, in verbinding met de strijd, een les te trekken uit de geschiedenis van Gideon.⁹

De vijand richt alle probeert op alle mogelijke manieren het volk van voedsel te beroven. Gideon is zich bewust van de gevolgen daarvan. Hij houdt zich actief bezig met de middelen waarover hij beschikt. Hij heeft een beetje tarwe in veiligheid weten te brengen voor de Midianieten (Richt. 6:3-6 en 11). God weet, waarmee onze harten bezig zijn en welk doel wij nastreven. De Engel des Heren die aan Gideon verschijnt, verklaart direct: '*De HEERE is met u...*' (vs. 12). Met andere woorden: de Heer keurt goed wat je doet. Het belang dat je in Zijn volk stelt, verzekert je van de tegenwoordigheid van de Heer aan je zijde en al Zijn steun.

Maar Gideon openbaart nog een andere merkwaardige karaktertrek. Hij maakt geen enkele aanspraak op de kracht. Integendeel, hij benadrukt zijn zwakheid: '*Zie, mijn duizend is het armste in Manasse, en ik ben de kleinste in mijns vaders huis.*' (15) Zo iemand is bevoegd om de strijd van de Heer te voeren:

⁹ 'de houwer, de hakker'

- De gedachten die hem bezighouden.
- Het belang dat hij stelt in het volk van God.
- Het werk dat hij doet, om voor dit volk enig voedsel te redden.
- Het gevoel dat hij heeft van zijn geringheid, van zijn ongeschiktheid.

Dat alles maakt van hem, het instrument, waarvan God zich kan bedienen.

Maar wordt hij direct geroepen om te strijden tegen de Midianieten? Nee. De dienst begint altijd in zijn eigen huis. En de strijd soms ook. In het huis van Joas, zijn vader, stond een altaar. Een Asjera.¹⁰ Wat een vernedering! Daar moet dan ook eerst de strijd gevoerd worden tegen de tegenstander. Gideon beeft bij de gedachte dat hij het altaar van Baäl, dat van zijn vader is, moet omverwerpen en de Asjera omhouwen. Wij kunnen zijn vrees begrijpen. Zouden wij niet teruggeschrokken zijn? Wat een argumenten had hij naar voren kunnen brengen om niet te hoeven doen wat bevolen was. Maar het geloof redeneert niet en zoals Abraham vroeger, gehoorzaamt Gideon zonder enige tegenspraak te maken. In de nacht, maar hij gehoorzaamt toch!

De gevolgen daarvan blijven niet uit. Tegen de mannen van de stad, die hadden gezegd: *'Breng uw zoon naar buiten. Hij moet sterven, omdat hij het altaar van de Baäl heeft afgebroken en de gewijde paal die erbij stond, omgehakt.'* Antwoordt Joas: *'Wilt ú het voor de Baäl opnemen? Moet ú hem verlossen? Wie het voor hem opneemt, zal nog deze morgen worden gedood! Als hij een god is, laat hij het dan voor zichzelf opnemen, omdat men zijn altaar heeft afgebroken.'* Men kan van hen zeggen, net zoals later van de Thessalonicenzen dat hij zich van de afgoden tot God had bekeerd. Na de ondervonden vrede, heeft Gideon zeker een diepe vreugde genoten, toen hij de woorden van zijn vader hoorde.

Het is een voorbeeld om na te volgen, in de strijd die enige overeenkomst kan hebben met deze! Wij zouden geen andere strijd moeten hebben dat tegen de vijand in Kanaän, de geestelijke boosheden in de hemelse gewesten (Ef. 6:12). Helaas moeten we soms de tegenstander in eigen huis of in het huis van familie

¹⁰ een vrouwelijke vruchtbaarheidsgodin van de Kanaänieten (Astarte, Anath) Betekenis: 'Bosje' Dit was de beboste plek (als verwijzing naar de oorsprong van leven) waar de mensen naar toe gingen. De Fenicische Asjera fungeerde als bemiddelaar voor de mensen met haar echtgenoot El (Baäl). Mensen die gunsten van deze god verlangden, stelden hun vragen aan Asjera en vroegen haar voorspraak. Zij was de enige die rechtstreeks met de 'grote' god kon communiceren.

ontmoeten. Staan wij gereed om hem het hoofd te bieden en over hem te triomferen? Zijn er in onze dagen nog Gideons? Heel weinig, ongetwijfeld, zoals er ook heel weinig Jaëls zijn!

Nadat Gideon, ondanks zijn zwakheid en vrees, deze eerste strijd overwinnend heeft geleverd, is Gideon in staat Midian tegemoet te treden. Hij gaat met 32.000 man op stap, schijnbaar een machtig leger, in staat te overwinnen. Maar dan zou Israël zich beroemen op de overwinning en alles moet alleen zijn ter verheerlijking van God. De Heer stelt dan ook terzijde allen, die inderdaad niet geschikt zijn voor de strijd. Van deze 32.000 man bleven alleen 300 voor Gideon over. De Heer verklaart over hen: *‘Door de driehonderd man die gelikt hebben, zal Ik u verlossen en Midian in uw hand geven’* (Richt.7:1-8). Ik zal verlossen, Ik zal Midian in uw hand geven. Alles is van Hem. Maar laten we ook opmerken, Hij wil instrumenten gebruiken om te strijden: *‘Door de driehonderd man.’* Wat een bemoediging voor de strijd, die we moeten leveren tegen een vijand, die zich nooit ontwapent, maar van wie de aanvallen dikwijls heviger en gevaarlijker worden.

God onderwijst ons door Zijn Woord. Dat Hij ons een geopend oor, de kracht en geestkracht mag geven, die ons zo dikwijls ontbreken in de strijd. Een strijd die we tot Zijn heerlijkheid moeten leveren, voor het handhaven van een trouw getuigenis.

‘En wat zal ik nog meer zeggen? Want de tijd zal mij ontbreken als ik vertel van Gideon, Barak...’ (Hebr.11:32). Deze beide mensen komen voor in de lijn van de geloofsmannen van Hebreeën 11. Ze worden genoemd als voorbeelden van strijders van het geloof! Ze hebben gestreden in dagen van verval en onze zwakheid is nog groter dan wij denken! Richteren 5:2 spreekt ons over hoofden (oversten) die zich voorop gesteld hebben, over het volk dat zich gewillig heeft aangeboden. Wat een verantwoordelijkheid voor hen, die aan het hoofd staan.¹¹ Ze aarzelen misschien vaak, zoals Barak toen hij zich voorop moest stellen om de strijd aan te gaan. Maar ook wat een verantwoordelijkheid, laten we het niet vergeten, voor hen, die geroepen worden deel te nemen aan de veldslag. Ze worden opgeroepen, niet om Ruben, Gilead, Dan, Aser of Meroz na te volgen, maar integendeel Efraïm, Benjamin, Zebulon, Naftali en Issaschar! Dat God ons mag geven, dat er van ons ziet gezegd kan worden: Zij zijn de HEERE niet te hulp zijn gekomen, de HEERE te hulp met de helden.

¹¹ Vergelijk 1 Thess. 5:12,13

Bron: Le Messenger Evangélique 1961-259; Titel: De Gédéon, de Barak

